

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 7.

15. julija 1863.

XII. tečaj.

Pridiga za 10. pobinkoštno nedeljo.

(Ni še dosti le hudega se varovati, tudi dobrega delati je treba;
gov. J—f—c.)

„Farizej je molil: Bog! zahvalim te, da nisem, kakor drugi ljudje, razbojniki, krivičniki, prešestniki, ali tudi, kakor ta colnar.“ Luk. 18, 11.

V v o d.

Ali ste slišali farizeja, kako se hvali in povzdiguje? „Bog!“ pravi, „zahvalim te, da nisem, kakor drugi ljudje, razbojniki, krivičniki, prešestniki, ali tudi, kakor ta colnar.“ Kdor ga sliši, bi mislil, kdo vé, kako neizrečeno pravičen je in v gnadi pri Bogu! Ali — kaj pravi Zveličar od njega? Pové nam, da ni šel opravičen iz tempeljna, to je, da Bog nobenega dopadanja ni imel nad njegovo pravičnostjo. — Kakor ošabni farizej si je mislil morda že tudi marsikteri kristjan: „Nisem ne kradel, ne goljufal; nimam ne prepovedanega znanja, in tudi z nikomur ne sovraštva. Čez mero pa tudi nikoli ne pijem, ter denar na kaj bolj potrebnega obračam: in nobeden mi ni v stanu ničesar očitati.“ In kadar tako premišluje, je nekama zadovoljen sam seboj, in se terdno zanaša na srečno smert in večno zveličanje. Toda, kdo vé, če mu ne spodleti, kakor farizeju ž njegovo pravičnostjo? in ne pojde opravičen spred sodbe božje in ne bo v nebesa vzet, ampak bo pahnjen vse kam drugam. Ni še keršansko pravičen, kdor se le hudega varuje, ako bi zraven tega nič dobrega ne storil; in ne bo zveličan, kdor nič ne greši, pa tudi dobrega nič ne stori. Tudi sama zamuda dobrega utegne človeka pogubiti. Resnico teh besed vam skažem v svojem današnjem govorjenju in pravim: „Ni še dosti le hudega se varovati, treba je tudi dobrega delati.“ Poslušajte!

Razlaga.

Tvoj hlapec ni ne pijanec, ne ponočen vlačugar, ni goljfal in ne kradel, in se tudi z nikomur ne prepiral, in tudi ne preklinja, kar je res vse lepo in hvale vredno, z eno besedo: hlapec nič hudega ne dela, zraven pa tudi nič dobrega ne, po zimi leži za pecjó, po letu pa v senci, kterikrat tudi za kako delo prime, dela pa le samemu sebi, za gospodarjevo delo pa se clo nič ne zmeni. Kaj pravite, ali bi bil pač tak hlapec gospodarju všeč in po volji? in ali bi ga morda gospodar takole nagovoril, ter mu rekel: „O ti moj zvesti in dobri hlapec! ostani le vedno pri meni! Še vece plačilo ti bom dajal; saj vem, da takega hlapca nikjer več ne dobim!“ — „Bi mu že pokazal pot“, porečete sami pri sebi, „hitro bi moral pobrati svoje reči, ter iti, od kodar je prišel!“ — Pa — le počasi! Morda je clo med nami več takih hlapcev?! Poprašaj vsak samega sebe in svojo vest. Kristjan moj! kaj ne, ker do nekterih pregreh nobenega nagnjenja nimaš, in se jih toraj brez truda ogibaš, si morebiti že kterokrat mislil, da ti zavoljo te svoje tolike pobožnosti in pravičnosti v nebesih že sedež pripravljajo tik angelj Gabriela, ali pa, da se ti bo clo angelj Gabriel sam umaknil, ter ti svoj sedež prepustil? Toda — kako se pač motiš! Povej mi naj poprej, zakaj pač nekterega greha ne doprinašaš? Morebiti, ker nimaš priložnosti, ga doprinesti? ali pa, ker ti hladna kerv le na lahko teče po žilah, ker si star in bolehen? ali pa, ker si od malega drugač vaje? ali pa, ker ti denarja manjka? ali pa, ker se bojiš ob poštenje in na sramoto priti, in bi rad pred ljudmi kaj veljal, in upanje imaš, da te bodo o prihodnjih volitvah za župana, ali vsaj svetovavca ali kaj enakega izvolili? Pa glej! vse to tudi Bog vé, in še bolj ko ti, da se greha ne varuješ iz ljubezni do njega, ampak le iz prevelike ljubezni do samega sebe. Taka pravičnost pa pred Bogom ne obvelja; in če bi potem takem še toliko reči bilo, v kterih nisi zapopaden, in če bi tudi tako malo greha storil, kakor kamen za cesto, bi pa zraven tega tudi dobrega nič ne storil; utegneš vendar le pri vsem tem na sodnji dan priti na levo stran! Porok tega

nam je sv. pismo. Gospod Jezus zaveržencem na levi strani ne bo očital, da so kradli, ljudi ubijali in po krivem prisegli; in tiste, ki v nebesa pojdejo, ne bo hvalil, da niso kleli in prešestovali in požigali. Človek utegne zaveržen biti, akoravno bi nič takega storil ne bil, kar bi ga bilo na tem svetu v ječo in sramoto pripravilo, ko bi se bilo razvedelo in razglasilo. Se od tega prepričati, ni drugega treba, kakor v duhu se ozreti nekoliko v pekel in sicer na tisto stran, v kateri ječijo in terpe tisti, ki so dobro delati zamudili.

Tukaj vidimo najpoprej evangeljskega bogatina, ki se je oblačil v škerlat in tanjčico in se vsak dan imenitno gostil, dokler je na zemlji bil. Zdaj pa se mu tako huda godi, da od neznanne žeje kar gorí in medli, in tudi kapljice merzle vode nima, si ohladiti ž njo razbeljeni jezik. Ali veste, zakaj je v ta strašni kraj prišel? Zato, ker je zamudil usmiljenja skazovati ubogemu Lazarju, ki je ves v ranah ležal pred njegovimi durmi, in mu še drobtine ni privoščil, ktere so padale ž njegove mize. — Zraven bogatina pa je veliko drugih ljudi, kterim se nič boljša ne godí, ker tudi nič boljši niso delali, ko bogatin. Tu zdaj spred silnega glada medlijo in spred strašne žeje koperné, ter terpé brez konca in kraja. — Glej toraj, ljubi kristijan, da tudi ti med nje ne prideš! Nikar pa ne misli, da le tisti gre v to versto, kteri je lepo rejen in oblečen v svilo in baržun, škerlat in tanjčico; ampak vsak sploh, kteri bi potrebnemu bližnjemu lahko usmiljenje skazal, pa mu ga noče skazati; vsak tak je bogatinove žlahte, in kar je bogatina zadelo, bo tudi njemu v del.

Na dalje vidimo v tem neznanem kraji dva moža, ktera vsako leto v cerkvi v misel vzamemo, pa ne vemo nič prida od njih povedati. Šla sta svoje dni memo ranjenega brata, ki je za cesto umiral; pa se zanj nista zmenila. Vidila sta ga, in morda takole mislila: „Se pač ne spleča, mu na pomoč pristopiti; bi bilo prazno delo, ker že umira. Tudi ne utegneva se mudati in ž njim ukvarjati: opraviti imava! Tudi ranjenca ne poznavá: morda je clo sam prepir začel? ti bo že kak potepuh in malopridnež. Pri tem bi mogel človek še k gosposki letati, prisegati in spričevanje dajati in vse to brez placila in povracila. Bog mu daj srečno skleniti! Hvala Bogu,

da naju ni zadelo! Pa Bog svoje pozna!“ Tako pri eni meri sta mislila, ter šla memo ranjenega Juda, ki je bil v Jeriho potovaje med razbojniko padel, in mu nista usmiljenja skazala. Ali kadar je prišla nju lastna zadnja ura, je pravični Bog tudi nju zapustil, ter ju brez pomoci in tolažbe pustil; zdaj pa v tem strašnem breznu ležita in ječita v neznanih bolečinah, in ne moreta ne živeti, ne umreti, in sta v vednih smertnih težavah, in vendar nikoli ne bota umerla. — Krog njih jih je cela truma, kateri se kakor onadva za bližnjega in njegovo rešenje in zveličanje niso zmenili. Vsak grešnik namrec je smertno ranjen na svoji duši in gre svojemu pogubljenji naprot. Kdor pa grešnika na pot pokore in poboljšanja zaverne, reši njegovo dušo pogubljenja. Kdor pa vidi grešnika v grehah ticati, se pa zato ne zmeni, in ga ne posvari, in mu ne pokaže brezna, ki se mu pod nogami odpira, dasiravno bi lahko; si velik dolg na vest naklada, tem veci, kolikor večo dolžnost ima, za blagor svojega bližnjega skerbeti; in njegov del bo nekđaj v tistem kraji, v katerem terdosercna Juda kopernita.

Za tem zagledamo sivega moža, vlomljen mu je zatilnik, vidimo nekdanjega Judovskega velikega duhovna Helija. Bil je predober in premehek do svojih sinov, ktera sta silno hudobno živela. Vedel je nju hudobije, ju opominjal z rahlimi besedami; pa veči strah jima dati je bil premehek. Zato se zdaj tukaj pokori in njegova sinova se krog njega zviyata, ter ga pikata s strupenimi besedami in vjedata ko živa gada, da nima pokoja ne po noči ne po dnevu. — V Helijevi tovaršiji pa najdemo tudi nezmerno število staršev, rednikov, botrov in drugih oskerbnikov, ki so s svojimi otroci in rejenci po Helijevo ravnali, ter jim vse pregledali, k njih hudobijami molcali, ali jih še clo zagovarjali rekoč: „Mladost je norost! Kadar otroci odrastejo, bodo že boljši!“ — Tu zdaj kličejo otroci na svoje zanikerne starše, ter z neznanim glasom v enomér vanje vpijejo: „Ti si kriv! ti si kriv! ti si kriv!“

Zdaj pridemo do sodnika, kateri si kervave roke umiva, in si jih dergne in čisti že nad 18 sto let, pa se kervavih madežev le vendar ne more znebiti, toraj je ves pobit in ves obupen! Ali ga ne poznate? Je Poncij Pilat, čigar ime vsakikrat izgovarjamo, kolhorkrat sv. vero molimo. Tudi on je

svoje dni nekaj imenitnega opustil, ter sodivši zamudil pravičnega Jezusa iztergati iz rok kervoželjnim Judom. Toraj se mu zdaj silo huda godí! — Zraven njega pa jih stojí velika množica sodnikov, županov, svetovavcov, pravdosrednikov in drugih iz raznih časov, krajev in narodov, kateri so ali da bi se ljudem prikupili, ali da bi se svojim prednikom ne zamerili — molcali in prejenjali, kjer bi za pravice del molcati in prejenjati ne bi bili smeli. Zdaj krog Pilata stojé, ter gledajo debelo, kdaj se bo madežev znebil, da bi potem tudi pristopili, in si odmili in odprali vsak svoj dolg, kateri jih žge in peče, ko žareče oglje. Pa Pilat še nič ni opravil, in tudi ni upanja, da bi si kdaj dolg in kerv iz rok spravil. In vsi drugi morajo obupno čakati brez konca in kraja; dolg pa le žge, žge in peče na vedno večne veke.

Še nekega drugega človeka zagledamo v tem neznanem kraju. Je hlapec, ki je bil talent svojega gospoda zakopal, namesto da bi bil pridno ž njim gospodaril in si kaj pridobil. Zdaj je pahnjen v vnanjo tamo, obsojen v večno zimo, prestrašno zimo in grozopolno. Tu naj zdaj obdeluje brez vsega orodja zmerznjeno zemljo, da si živež in obleko pridela. Pa dneva in dobre letinje tukaj ni več, tudi ni ne svitlobe ne gorkote. Zatoraj ga zebe in je lačen in žejen, da ni dopovedati; in berska po zmerznjeni zemlji na vse večne čase, pa mu le nič ne priraste. — Tik njega pa jih je mladih in starih brezbrojno število iz vsakega stana, ki se jim nič boljša ne godi, kakor lenemu hlapcu. Med njimi zagledamo ljudi, ki so imeli oblast v rokah, pa se je niso poslužili po sveti božji volji — in so vse opravila, ktere jim niso nobenega dobička obetale, rajši odriivali, da bi naslednikov čakale; — ki so pustili živeti brezbožnim ljudem v soseski v prešestovanju in brezpostavnih zakonih; — ki pregrešnega pijačevanja in ponočnega vasovanja in vlačugarenja v svoji okolici niso zavirali; — ki prelomljevavcom šolskih ali cerkvenih postav nobenega straha niso dajali. — Na dalje vidimo v tej versti ljudi, ki so se sicer kristjane imenovali, pa jih je ves keršanski duh zapustil, kakor je zapustila modrost kralja Salomona njegove poslednje dni, in se niso zmenili za cerkev, ne za keršanski nauk; ne za post in ne za spoved. — Tudi najdemo tukaj ljudi, ki so le svoje mehkužno

telo lišpali in lepotičili, ter ga varovali bolj skerbno, kakor se varuje steklena (glaževna) posoda, da se ne ubije, in so se toraj na vso moč ogibali vsakršnega dela, ki je bilo le kolickaj težavno in s trudom sklenjeno. — In na posled vidimo med njimi tudi take ljudi, ki so sicer vsako nedeljo k sv. maši hodili in tudi k spovedi o veliki noči, in bili prav skerbni za svoje reči. Pa tudi le samo zase in za svoje reči. Sicer pa za nikogar niso imeli serca in nikogar niso ljubili, in nikomur niso nič dobrega storili razun samemu sebi. Sebi pa so stregli iz celega svojega serca, iz cele duše in iz vse svoje duše, in iz vse svoje moči! Jih je kdo kake ljubavi ali dobrote poprosil, so ga hitro zavrnili rekoč: „Potepenec! gospodari in delaj, kakor mi, in boš kaj imel.“ O njih smerti je bilo najti dosti blaga in veliko bogastvo; oni pa so revni šli v dolgo večnost, strašno večnost, grozopolno večnost.

S k l e p.

Še bi vam nadalje popisoval prestrašni kraj, ki je na unem svetu odločen tistim, ki so zamudili na tem svetu dobro delati; pa bo menda za zdaj že zadosti; in vam tudi nisem v stanu neznanega kraja prav popisati. Nebeškega veselja in peklenskih muk nobeden človeški jezik ne dopove. Prosim vas pa, si k sercu vzeti resnico, ktero sem vam v današnjem svojem govorjenju skazoval, da namreč nobeden pred Bogom obstal ne bo, kateri se lenobi uda; in da nas neskončno modri Bog ni vstvaril in na ta svet postavil, da bi postopaje roke vkrižem držali in dobro delati opuščali. Kdor tukaj na svetu ne dela na vso svojo moč, ali kdor sicer dela, pa le samo zase, za svoj lastni dobiček; za blagor bližnjega in povišanje božje časti pa nič ne stori,—je slab hlapec! in kadar plačivni dan pride, bo Gospod nebes in zemlje takega hlapca vergel v vunanje tame, kjer bo jok in škripanje z zobmi.

Pomislimo, koliko je storil usmiljeni Jezus, da nam je nebesa odperl; — pomislimo, koliko so storili in terpeli vsi svetniki in svetnice božje, da so si pridobili sv. nebesa; — pomislimo, da se moramo tudi mi truditi in terpeti za sv. nebesa: pa delo je kratko, plačilo pa večno, — trud in žalost nam mine, večno pa ostane nam veselje. Amen.

Pridiga za 11. pobinkoštno nedeljo.

(Gluih in mutasti na svojej duši; gov. M. H.)

„Mu pripeljejo gluhega in mutastega.“ Mark, 7, 32.

V v o d.

Kakor se je le bila novica razglasila, da Gospod Jezus dohaja, so pripeljali in nosili siromake in bolnike na pot, kjer je imel priti, da bi jih ozdravil. In usmiljeni zdravnik nebeski ni hodil memo in pomagal je, kjer je le iskre zaupljive vere in dobre volje videl. Po današnjem evangelju so mu enkrat glubega in mutastega pripeljali, in ga prosili, naj položi roko na njega in mu pomaga. Jezus ga vzeme zmed množice na stran, vtekne svoje perste v njegove ušesa, pljune in se dotekne njegovega jezika, pogleda v nebo in zdihne: Efeta, to je odpri se! In kakor so se mu odperle ušesa, razvezala se je vez njegovega jezika in je prav govoril. Vse začudjeno je pričujoče ljudstvo Boga hvalilo in vpilo: „Vse je prav storil; gluhim dal je slišati, in mutastim govoriti!“

Ljubi kristjani moji! žalostno, revno je, gluh in mutast biti na telesnem svojem ušesu in jeziku; še žalostnejše, še večja reva je, gluh in mutast biti na svoji duši, gluh biti za resnico božjo, mutast biti za resnico božjo, mutast biti za čest božjo in zvelicanje svoje.

Od te dvojne dušne boleznii hočem danas govoriti in vas, ljubi moji! svariti 1. da ne bote gluhi za čest in resnico božjo; 2. da ne bote mutasti za hvalo božjo in svoje in bližnjega zvelicanje. Gospod Jezus! odpri dušno uho mojih poslušavcev, da moj nauk pazljivo in zvesto razumejo! reši vez mojega jezika, da tvoje resnice prav in zgovorno oznanujem!

R a z l a g a.

1. Marsikteri gluhec si šteje za narvečo svojo nesrečo, da ne more božje besede zastopiti, in pravi: Da sem gluhi in ne razumem praznih marenj svojih tovaršev in domačev, mi je malo žal, pa žalosten sem, da pridige in božjega nauka ne zamorem slišati in zastopiti. O ti revni gluhec, tvoja verna duša ima tenjek posluh, ako ravno ne razumeš besed učenika na kancelnu ali leci, o poslušaj le opominovanje svoje vesti, premišljaj lepe spominke božje besede iz tistih časov, ko si še dobro slišal, in ravnaj se po njih: in ne boš zabredel na napčne pote. So pa gluhci, ki prav tanjko telesno uho imajo, dušnega ušesa za božje reči, zastopnosti, veselja za svete verne resnice pa nemajo. So prostovoljni gluhci, ki nočejo slišati in razumeti, kar njim je v zveličanje, ti so gluhci na svoji duši, od katerih Jezus velí: „ušesa imajo, pa ne slišijo“. — O koliko je takih gluhecev med kristjani. Glej! se najdejo kristjani, ki ne čutijo v sebi nobene potrebe, sv. pridige poslušati, ki morebiti cele mesence ne slišijo božje besede, ki so vsi zadovoljni, kader so le pri sv. meši pričujoči, pričujoči po svojem telesu; zakaj ktero gorečnost more duša, kterej ni mar za besedo Gospodovo, ktero gorečnost more taka duša pri sv. maši imeti? Se najdejo kristjani, kateri sicer, kadar se lahko brez težave zgodi, morebiti k pridigi pridejo, pa jih ne skerbi, da pridejo o pravem času. Kaj more en kos pridige jih ganiti? Zgodi se pa tudi, da je kateri pri celi pridigi pričujoč bil, pa na slednje ne ve besede, ne ve nobenega koristnega nauka, ki se je norčeval, zato, ker je njegova duša gluha za zdrave podučenje, njegovo serce oterpnjeno za svete resnice. Ja! takim velja beseda: „ušesa imajo in ne slišijo“. Verjami kristjan! kdorkoli je gluhi za sladke nauke božjega usmiljenja, bo moral enkrat slišati ostre besede: Govoril sem ti in nisi poslušal, klical sem te in nisi prišel; — idi, jaz te ne poznam. Oj ljubi bratje in sestre moje! da bi med nami ne bilo takega gluha na svoji duši; da bi vi vsi goreče želje imeli po božji resnici, da bi vi vsi radi in ukažejni hiteli, kadar se nauk Jezusov v pridigah in pri keršanskem nauku oznanuje; da bi

vi zvesto v sercu hranili lepe prejete nauke; oj da bi ne bili gluhi, ampak da bi tanjko slišali in vbogali, kedar vas zvesta vest klice in vabi, po zapovedi prejetega nauka tudi delati in živeti!

2. Kakor se jih nahaja, ki so gluhi za poslušanje božje resnice, se jih nahaja tudi, ki so mutasti za hvalo božjo, za svoje in svojega bližnjega zveličanje.

a) Kolikokrat je človek mutast za hvalo božjo. Glej, vse stvari hvalijo Gospoda, živina mu rjove, ptice mu zjutraj svojo hvalo pojó, solnce in mesec mu gorijo, zvezde mu migljajo, gore in travniki mu zelené, drevesa in cvetlice mu cveté — vse stvari oznanjujejo glasno božjo čast. — Le človek je mutast, nima glasú za svojega Gospoda in Boga čast in hvalo; človek, kristjan marsiktero jutro vstane in nema misli na ljubeznjivega Gospoda, ki mu je dal zdravo vstati in gre velikokrat brez molitve na svoje delo. Glej nedelja pride, zvoni kličejo po hribih in dolinah, da je den Gospodov; človek pa le misli na svoje zemljenske pote in opravke, in nema glasa za hvalo božjo; orglje pojó ljubezen in sladkost Gospodovo, marsikteri kristjan pa ne najde besedice, pobožno moliti, Gospoda hvaliti in prositi, alj k orglam privdariti in Bogu v čast in hvalo kako sveto pesem v cerkvi zapeti. Glej t'ha, hladna noč zemljo pokriva, utihnil je posvetni polom in sladko spanje te vabi, o kako lep čas, Bogu se hvaliti! Kolikrat se pa zgodi, da greš h pokoju in nemaš glasu za en očenaš, za kratko ponižno večerno molitev. O kristjan! ne bodi mutast, kadar bi imel Boga hvaliti.

Še nekaj moram opomniti, kar se večkrat zanemarja v božjo čest storiti. Zbranih je tam pri dobri volji več ljudi, govorijo, pojo in si delajo kratek čas. Vse prav, da je le tudi Bogu ljubo. Pa pride versta na božje in duhovne reči, na sveto vero, svete zakramente itd. gerde, grešne in strašne besede se slišijo; pa glej! ni ga med vsemi enega, ki bi se potegnil za božjo čast in take nespodobne jezike zavernil! Ljubeznivi! kedar gre za božjo čast in božje reči, ne bodimo mutasti, ne deržimo jezika za zobmi: „Vsi jeziki naj hvalijo Boga“, pravi sv. pismo.

trije in krepostje, — pa tudi vi podložni: sin in hčere, ljube

b) Kolikokrat je človek mutast v svoje pogubljenje. Glej! tam gre eden k spovedi, svojih pregreh se obtožit pred Bogom in njegovim namestnikom; on vé, da mu bo tam vsa težka butara odvzeta od revnega serca, ako se prav spove. Pa glej! nesrečni je mutast, on ne pové, kar je narveči greh njegov, on ne odkrije narhujše rane svoje duše, in gre odtod s božjim ropom obložen, kot poprej. O ni hujšega, kot prostovoljno mutast biti pred spovednikom.

Zatoraj sprašujte pridno svojo vest, — kar vam pa ona očita, povejte na ravnost, naj bo greh še tako strašen. Hudič posebno v spovednici človeka moti, in mu naganja, naj le molči. Tako pa stori človek naj večí greh: „Kar pri spovedi ti odkriješ, bo Bog zakril, — kar pa ti zakriješ, bo odkril Bog na sodni dan“, pravi nek cerkven učenik. Le v spovednici govorite resnično in odkrito!

c) Kolikokrat je človek mutast, ko bi imel govoriti v zveličanje svojega bližnjega! V takem stanu so večkrat predpostavljeni, starši, gospodarji in gospodinje in smo vsi, kadar vidimo in slišimo, kar ni prav in ne svarimo; kadar ne učimo, opominjamo, svarimo in strahujemo. Oh! omolknili bomo enkrat, kadar bo Gospod odgovor od tistih tirjal, ki so naši skerbi bili izročeni!

Keršanski starši ste slišali to! Bog vam je izročil lepo trumico nedolžnih otročičev. Vi pa vidite in slišite, kako v slabe tovaršije zahajajo, kako cerkev in šolo zanemarjajo, kako gerde besede izgovarjajo in nesramne pesmi pojó, kako se od dne do dne bolj in bolj spogubljejo v greh in grešne navade: — vi pa le jezik za zobmi deržite, nimate dobre in terde besede, mutasti ste: Iz vaših rok bo Bog tirjal duše otrok vaših! Ravno to velja tudi vam, gospodarji in gospodinje! Vidite in slišite, da hlapci in dekle pod vašo streho se ne obnašajo spodobno in keršansko, da molitev in cerkev v nemar puščajo, da grešno znanje delajo, da vse na dobre volje, na drage obleke, na druge potrebe in navade zapravljajo: vi pa le molcite in pozabite na svojo sveto dolžnost, mutasti ste, gorje vam: iz vaših rok bo tirjal Bog duše vaših hlapcev in dekel. Predpostavljeni! ne bodite mutasti — podučujte in svarjte in kregajte, — pa tudi vi podložni: sini in hcere, hlapci

in dekle! ne bodite mutasti, govorite tudi vi, pa ne tako, kakor se večkrat godi, temuč prijazno, ponižno in hvaležno za vsako lepo in podučivno besedo; ne zabite nikoli, da predpostavljeni le svojo dolžnost opravljajo, kedar vas ucijo, svarijo in kregajo, in da je vse to le v vašo časno srečo in večno zvelicanje: Pojte pridnim in zvestim predpostavljenim čast in hvalo za vsak nauk in posvarjenje. Večkrat je lepa, podučivna, keršanska beseda več vredna, kakor polna skrinja zlata in srebra.

Sklep.

Govoril sem vam danes in opominjal vas, da bi ne imeli biti gluhi in mutasti na duši. Hvala Bogu, da nam je dal zdrave ude, da moremo poslušati in govoriti po telesu; vsi imamo ušesa in jezik. Pa ne bodimo gluhi na duši: poslušajmo radi, kar se nam oznanuje v božjo čast in hvalo, — govorimo radi, kar je v čast božjo, v naše in našega bližnjega zvelicanje!

Usmiljeni Gospod Jezus Kristus! ti si gluhega in mutastega ozdravil in mu dal prav slišati in prav govoriti, ozdravi nam gluho uho in mutasti jezik naše duše; daj, da bomo radi poslušali tvoje presladke resnice, da bomo poslušali sveti glas naše vesti, in djali in živeli po tvojej zapovedi; daj, da ne bomo mutasti, temuč zgovorni pri tvojej hvali, da bomo tebe molili in hvalili, da ne bomo mutasti, temuč odkritoserčni, kadar se svojih grehov obtožimo, da glasno svojo besedo povzdignemo, kadar gre bližnjega podučiti, svariti in poboljšati! Amen.

Pridiga v god vnebovzetja Marije Dev.

(Smert Marijina; gov. J. A—st.)

„Marija je narboljši del izvolila.“ Luk. 10, 42.

V v o d.

Povzdignite k Bogu svoje serca, in prosite ga pomoči za pričujočo uro, da kaj dobrega pride v vaše duše, in v njih ostane. Storite tako, kakor je storila Marija, brumna sestra Martina, in denite svoje časne skerbi za nekaj časa na stran. Marija se je vsedla k Jezusovim nogam, in je njegove svete nauke poslušala, Marta pa mu je hitela postrec. Marija je hvalo od njega prijela, Marto pa je posvaril, rekoč: „Marta, Marta! ti si skerbna, in si veliko prizadevaš. Pa le eno je potrebno.“

Za večno si mora človek tudi časa vzeti. Zakaj večnost gotovo pride, in na večnosti je vse ležeče.

O ve neumerjoce, za večnost stvarjene duše, ki še prebivate v telesih, ki bodo umerle; obernite se v duhu na tisti kraj, kjer Marija, prečista devica leži in umira. K Marijini smertni postelji vas toraj danes peljem in vam klicem:

1. Marija umerje;

2. Marija umerje sveto in sladko.

O da bi mogel jez k vašemu pridu govoriti. Bog naj mi pomaga k temu s svojo gnado; rožna devica Marija pa naj nam pri Bogu sprosi te gnade!

Razlaga.

1. Glejte: Marija umerje. — Marija je šla po vseh stopinjah človeškega življenja; dokončala je prelepe mlade leta, preživela je leta srednje starosti, in stopila je tudi v pozne šestdesete leta, tako da je še nekaj čez 40 let živela od tiste

noči, kar je v Betlehemu povila in pervikrat božje dete v naročje vzela.

Lepa starost! V toliko letih se pač veliko veliko zamore zgoditi; in zares so se v teku njenega življenja ž njo in po njej godile velike reči.

Pa tudi nji je napočil dan, kateri je imel biti zadnji dan za njo na zemlji; tudi nji se je približala ura ločiti se iz tega svetá, in ona je zaspala. Nje nebeško-prijazno oko je otemnelo; nje usta, iz katerih so besede polne modrosti tekle, so obmolknile; nje roke, na katerih je tolikokrat svojega malega Jezusa nosila, in ktere je tolikokrat v molitvi proti nebesom povzdigovala, so počivale, nič več še niso ganile; žila njenega nedolžnega serca je nehala biti, in zginilo je vse življenje od njenega neomadežvanega telesa: Umerla je Marija — duša se je od telesa locila. — Človek tedaj ni vstvarjen zato, da bi tukaj na tem svetu ostal. Kakor je en čas bil, da nas ni bilo, tako bo tudi en čas prišel, da nas spet ne bo; ja ta čas bo prišel, ne bo se mudil. Mi smo popotniki, le nekaj let tukaj ostanemo, eni menj, drugi več, in potlej moramo naprej. „Ti si popotnik! ti si popotnica!“ tako vsakemu človeku lahko rečemo, ki nas sreča na popotvanji tega življenja; to da nikar ne zabimo, da tudi mi smo popotniki. — To pozabiti, bi bila škoda, neizrečeno velika škoda za nas.

Mi smo popotniki! to moramo posebno dans premišljevali, če hočemo ta praznik prav obhajati. Zakaj današni praznik je prav za prav praznik za popotnike, kakor smo mi. Ta praznik nam kaže, da tukej nismo doma, da naš pravi dom je v nebesih. Sej v nebesa ne moremo, če se ne ločimo od zemlje, na kateri zdaj prebivamo.

Taka popotnica skoz to življenje bila je tudi Marija, to je vedela, to gotovo tudi premišljevala. To je premišljevala, kader je na praznik v Jeruzalem popotovala, ali kader je pri grobu svojega kraljevega predočeta Davida stala, ali kader je prišla v dolino Mambre, kjer so bili grobi Abrahama in Sare, in posebno pa takrat, ko je nar lepšega zmed človeških otrok na križu vidila umirati. Ona je vedela, in tudi na to mislila, da za njo ni stanovitne ostaje ne v mesticu Nacaretu, ne v Betlehemu, ne v Egiptu, in tudi v Jeruzalemu ne; da povsod

je le za nekaj časa, — in da potlej mora spet naprej, dokler je do meje prišla. — Do te meje pride vsak, čez kratko ali dolgo, pred ali pozneje, enkrat gotovo. Že je zaznamovana meja našega pozemeljskega življenja — meni in tebi je mejnik popotvanja postavljen od nevidne roke, in kader do tistega mejnika pridemo, se nam poreče: „Stoj popotnik, tukaj je konec tvojega popotvanja. Tvoja hiša, tvoje njive, tvoji travniki, tvoji nogradi ostanejo, ti pa moraš iti, in brez njih.“ Pri tem mejniku popusti berač svojo bisago, in gre; nič več je ne potrebuje. Bogatin popusti skrinje denarjev, in se loci, denarja ne more seboj nesti; zakaj uni kraj mejnika — v deželi večnosti, denar nima nobene veljave. Pri tem mejniku odloži vojšak svoje orožje, kmet svoje drevo, rokodelec svoj vatel, učen svoje bukve, mašnik svoj kelh, kralj svojo krono.

Po setvi pride žetev, po potvanji meja, po življenji smert, za kratkim časom dolga nezmerana večnost. — Tako bo tudi nam prišlo, kakor Mariji. Ona je umerla; tudi nam se bo to prigodilo. Življenje je ugasnilo na njenem svetem telesu; tudi naše truplo, katero je naš tovarš skoz to življenje, bo to poskusilo na vseh svojih delih, počutkih in udih. Ona je šla iz tega svetá, in je bila ločena od vseh ljubih kristjanov, kateri so jo tako radi imeli, in tako goreče jo ljubili. Tudi mi bomo odstopili iz tega svetá, in se locili od vseh, s kterimi skupej živimo, skupej veselimo in skupej žalujemo!

To pomisli ti, ki si še mlad(a), in prihrani svoje serce tistemu, čigar je. Ali boš kterikrat star, tega ne veš ne ti in ne jaz, in nobeden zmed nas. Da boš pa umerl, to se vé, to je gotovo. In komur to pred očmi stoji, naj se drugači obnaša, ne tako, kakor da bi zmiraj tukaj ostati mu bilo. — To naj pomisli ta, kdor je s svojimi opravili v casno zapleten. Serce naj se nikar na casno ne navezuje, zakaj enkrat se mora odtergati, in bolj je navezano, bolj takrat boli. Nikar ne pozabi, da si ptujec, želje po kej boljšem naj bodo zmiraj vece, ne manje. Kakor potrebne se ti tudi te opravila zde, nikar ne pozabi, da eno je še bolj potrebno, kolikor imenitnejša je večnost od časnosti.

To naj pomisli ta, kdor je v zvezi z drugimi. Zvezo zakonskih bo smert raztergala — in kako naglo se to dostokrat

zgodí. Stariši in otroci, če se še tako radi imajo, morajo na grobu slovo vzeti, in kako blizo je do groba. Kdor spomin na smert v svoji duši nosi in hrani, kakor perstan na perstu, ta bo modro ravnal, in to mu bo enkrat prav prišlo. — Tako nas Marija današni praznik na nekaj imenitnega opominja, kar scer vsi vemo, pa predostikrat, zares predostikrat pozabimo. Res je, da na smert nas tudi vsak človek opominja, kader umira; vsaka smertna postelj, in vsak grob nam to pové. — Pa pri Marijni smerti se še kaj več ucimo, kar se drugod ne vidi povsod; zakaj

2. Marija umerje sveto in sladko. Kralj David (ps. 33, 22.) pravi: Smert grešnikov je prav huda. Draga pa je pred očmi Gospoda smert njegovih svetnikov. (Ps. 115, 15.) In že stari pregovor pravi: Kakor življenje, taka smert; to je, kdor lepo živi, lepo umerje, kdor pa hudobno živi, tudi hudobno umerje. Po takem lepem in svetem življenji, kakor je bilo življenje Marijno, je morala biti sveta in sladka nje smert. — Smert se nam grešnim ljudem posebno zavoljo treh reči težavna in grenka zdi. 1. Že zato, ker mora človek ob smerti vse, kar ima zapustiti. Tako postavim so stariši žalostni, kadar morajo otroke, — otroci pa, ker morajo stariše zapustiti. Zakonski ljudje, ki se serčno ljubijo, so žalostni, ker smert loči njih zakon. Posvetni otroci, kateri so v pregrešnem veselji živeli, so žalostni, ker takega veselja ne bodo več mogli uživati; in jih pri tem še strašne kazni v večnosti čakajo. Lakomniki, katerih sercé je na ta svet, na denar in premoženje natveseno, so žalostni, ker ne morejo od vsega tega nič vzeti seboj, in jim vse to nič več pomagati ne more.

Marija pa zavolj takih reči clo nič ni žalovala: svojega serca nikoli ni na ta svet ali na časne reči navezovala, serce svoje je vedno proti nebesom k Bogu povzdigovala. Nad njo se je spolnilo, kar Kristus pri sv. Mat. 6, 21. pravi: „Kjer je tvoj zaklad, tam je tudi tvoje serce.“ Nje zaklad je bil v nebesih, zato je bilo tudi nje serce vedno proti nebesom obrnjeno. Ona je lahko s svojim božjim Sinom rekla: „Dopolnjeno je!“ (Jan. 19, 30.) Po tem ko je 63 let iz vseh moči Bogu zvesto služila, je zares z vsem veseljem reči smela: Dopolnjeno je! to se pravi: Upam, da moje življenje je po volji

mojega nebeškega Očeta dokončano, in da sem tedaj nebesa zaslužila.

2. Je smert grenka in strašna, zavolj velikih in grozovitnih težav, med katerimi se vecidel duša od trupla loči. Ne le grešniki, ampak tudi pravicni, in še clo nedolžni otroci morajo dostikrat ob smerti velike bolečine terpeti. In clo Kristus je moral zavoljo naših grehov, da nas je odrešil, nar grozovitnišo smert prestati. (Rimlj. 8, 32.)

Precista devica Marija pa je umerla brez bolečin; od nje ni bilo nobenega žalovanja slišati; na njenem obrazu ni bilo videti smertnega potu; nje oči se niso spremenile, nje lice ni obledelo; ona je umerla, kakor da bi bila zaspala. Ona je umerla tako rekoč iz svetih želj, svojega božjega Sina spet videti, ne iz starosti in slabosti. Z eno besedo: kakor je precista devica svojega božjega Sina brez bolecin rodila, tako je tudi brez bolecin umerla. Ona ni imela deleža nad grehom, torej tudi ne deleža nad kaznimi greha. (Modr. 3, 1.) Smertnih britkost in težav ni okusila, ker je bila čista vsega greha in madeža.

3. Nam dela strah pred peklom smert grenko in težavno, ker ne vemo, kam bomo obsojeni; posebno če se grehov spomnimo, ktere smo dostikrat tako lahkomišljeno doprinašali, se jih morebiti večkrat spovedali, pa brez sercne žalosti in brez resničnega poboljšanja. Oh, misli veliko ljudi na smertni postelji, oh! jaz bi hotel rad umreti, ko bi bil le bolje Bogu služil; in ko bi za gotovo vedel, da mi je Bog vse odpustil; in da toraj ne bom pogubljen. Tako premišljevaje so se že dostikrat ljudje tréšli, in so obupati hotli. Že veliko svetnikov se je pri tej misli na smertni postelji treslo. Pravicni Job sam spozná, da strah pred smertjo ga je vselej omotil.

Pri Mariji pa ni bilo tako. Ona je od mladih nog po-božno in sveto živela; ona je bila podoba vseh čednosti; ona je bila čisto ogledalo vsem ljudem. Zmiraj se je po božjih zapovedih ravnala. Nje serce je gorelo od ljubezni do Boga. Bila je tudi polna ljubezni do bližnjega. Do vseh je bila prijazna, postrežljiva in dobrotljiva. S svojim nizkim stanom je bila zadovoljna; v vseh britkosti je bila v božjo voljo vdana. Ohranila je svojo nedolžnost noter do smerti, kakor lepo rožico,

ktera nikoli ne zvene. Torej se jej treba ni bilo bati, kam pride po smerti. Nje smert je bila zato sladka in polna veselja. — Ja, ona je umerla z gorečimi željami, svojega božjega Sina viditi. Mati v daljni deželi na visoko stopnjo povzdignjenega sina ima, kterege že na veliko let ni vidila; ali ni vesela, kadar sliši, da nje sin kmalo pride, ali ne šteje dneve in ure, kdaj bo prišel tisti dan, da bo svojega sina spet vidila? Tako se je tudi precista Devica Marija razveselila ob koncu svojega življenja, da bi spet vidila svojega preljubega Sina Jezusa; ni ga že vidila od tistega časa, kar je v nebesa šel. Gotovo je tudi ona dneve in ure štela, kdaj se bo čas njene smerti približal, da bi svojega preljubega Sina vidila in objela.

Bratje, sestre moje! mislite si zdaj, kako veliko veselje je moralo biti za Marijo, ko je današni dan prišel, ko je bila vzeta v nebesa! Pa ne le njeno in njenega božjega Sina veselje je bilo neizrečeno veliko; ampak tudi vse nebesa, vsi angelji in arhangelji in vsi svetniki so se ž njo veselili; nebesa so tako rekoč lepše postale; zveličanje izvoljenih je bilo bolj popolnoma, ko je precista devica Marija, kraljica nebeška, v nebesa prišla.

Glejte, tako sveto in sladko je Marija svoje življenje končala, tako da nad njo se je popolnoma dopolnilo, kar pravi kralj David: „Draga je pred očmi Gospoda smert njegovih svetnikov“; (Ps. 115. 15), in kar pravi pregovor: Kdor lepo živi, tudi lepo umerje.

Kdor tedaj hoče lepo in srečno umreti (o to želimo mi vsi!), ta naj si tudi prizadeva po Marijnem izgledu lepo živeti. Marija naj nam bo torej za vse naše življenje izgled in ogledalo.

O ve mlade duše, posebno ve ženskega spola! Če Jezus in njegova sveta mati Marija še kaj pri vas veljata, sklenite danes vnovič, da hočete v teh nevarnostpolnih dnevih, ker vas povsod skušnjave čakajo, sramožljivo in čisto živeti, kakor Marija.

Vi zakonski ljudje! vzemite si Marijo za izgled, učite se od nje zakonske zvestobe, zakonske ljubezni in zakonske zastopnosti, ki ste si jo eden drugemu dolžni, če hočete zadovoljno skupej živeti in srečno umreti.

Vi starši, ki vam je Bog otrok dal, pogledajte na Marijo, kako lepo je za svojega božjega Sina skerbela; skerbite tudi vi za svoje otroke, čujte nad njimi noč in dan, in imejte jih, če le morete, pred očmi.

Ve vdove in vdovci! vzemite si Marijo za izgled; tudi ona je bila dolgo časa vdova. Izročite se Bogu in v njega zaupajte; živite čisto in sramožljivo, in bolje, kakor ste v začetku mislili, se vam bo godilo, „saj je Bog posebno vdovam in sirotam Oče“. (Jak. 1.)

Vi revni ljudje, in vi vsi, ki ste v križih in nadlogah, vzemite si Marijo za izgled; tudi ona je bila revna, in z nadlogami obložena; darujte kakor ona, vsak dan svoje bitkosti Bogu, bodite poterpežljivi in bogaboječi; tako si bote tudi vi, kakor ona, po tem revnem kratkem življenji večno srečno življenje, večno bogastvo in večni pokoj zaslužili. (Mar. 11, 28.)

S k l e p.

Bratje, sestre moje! naj vam ne bo zastonj rečeno, kar sem vam povedal. Prišel bo čas da bote serčno želeli, da bi bili to, kar ste slišali, v svoj prid obernili. Naj vam bo danš še enkrat rečeno: Sveto naj živi, kdor hoče srečno umreti, kakor Marija! In le eno nam je potrebno: pobožno življenje, srečna smert in večno zveličanje! Amen.

Pridiga za 12. pobinkoštno nedeljo.

(Ljubimo svojega bližnjega pa prav; gov. gosp. †.)

„In Jezus mu reče: Pojdi in stori tako.“ Luk. 10.

V v o d.

Čudno lep zgled prave, resnične, keršanske ljubezni do svojega bližnjega nam kaže Jezus v današnjem sv. evangeliju. Pripoveduje nam prigodbo, v kateri tudi nas podučiti hoče, kako ljubezen naj tudi mi do svojega bližnjega imamo. — Neki Izraelec, pravi Jezus, je šel iz Jeruzalema v Jeriho; alj zgodila se mu je na tem samotnem poti velika nesreča; zakaj padel je med razbojnike, ki so ga obropali, neusmiljeno pretepli in na pol mertvega na poti ležati pustili. Primerilo se je pa, da ravno po tistem potu prideta nek judovski duhoven in levit. Prideta do njega, ga pogledata, pa zopet memo gresta. Hitro na to pride pa tudi nek Samarijan ravno po tem potu. Kakor hitro pa siromaka zagleda na poti ranjenega ležati, se mu je v serce usmilil. Pristopi hitro k njemu, vlije olja in vina v njegove rane, jih obeže, ga vzdigne na svoje živince, in ga pelja v bližnjo gostivnico, kjer je vse za njega plačal in ga z vsem lepo oskerbel in previdil. — O kako lepo in resnično ljubezen je ta usmiljeni Samarijan temu nesrečnemu človeku skazal! In če še premislimo, da so se Judje in Samarijani tako med sebo sovražili, da še s Samarijani govoriti niso hotli—in da ta Samarijan na vse to porajtal ni, ampak da je le rad pristopil in pomagal potrebnemu človeku, če je ravno bil njegov sovražnik; če še to prav premislimo, moramo se res čuditi nad tem izgledom velike, preserčne ljubezni do svojega bližnjega, ktereга nam je usmiljeni Samarijan zapustil. — To prigodbo je Jezus povedal taistemu učeniku postave, ki ga je skušal, in je še pristavil, rekoč: „Pojdi in stori tudi ti tako.“ — Te besede pa Jezus tudi k nam govori. Tudi mi moramo

do svojega bližnjega pravo, keršansko ljubezen imeti. Zategadelj vam bom danes pokazal:

1. Kako imamo tudi mi vsakega človeka brez razločka ljubiti, in

2. Kako moramo tudi mi svojo ljubezen do bližnjega, ne le samo v besedah, temuc v djanju kazati. — Potreben nauk za vsakega človeka. Toraj prav poslušajte!

R a z l a g a.

1. Dolžnost je naša, vse ljudi ljubiti, brez vsega razločka. Ljubiti moramo svoje stariše, brate in sestre, svojo žlahto: to tirja od nas že človeška natora. Ljubiti moramo svoje prijatelje in dobrotnike: to tirja od nas že naša pamet. Ljubiti moramo vse druge ljudi, tudi svoje sovražnike in nasprotnike: to tirja od nas sveta vera; tako nas sam Jezus lepo uči. — Prava ljubezen mora biti med starši in otroci, med vsemi taistimi, ki pod eno streho prebivajo in enega očeta, eno mater imajo. Ta ljubezen je že od natore v serce vsakega človeka globoko zapisana. Otroci imajo ljubiti svoje starše; se imajo vselej veseliti, če se njim dobro in po sreči godi; imajo pa tudi žalovati, če vidijo, da je njih starše kaka nesreča zadela. Pridni otroci svoje starše za Bogom nar več ljubijo in si prizadevajo, njim veselje storiti, jim njih starost posladiti, jih v slabostih podpirati in jim po moči poverniti taisti veliki trud, taiste skerbi, ktere so enkrat z njimi imeli. To je pa tudi sam Bog zapovedal v četerti zapovedi in je poseben blagoslov obljubil tistim otrokom, kateri to zapoved spolnujejo. Ravno taka priserčna ljubezen mora pa tudi živeti med vsemi, ki so si eden drugemu v žlahti in tako bolj natanjko eden z drugim zvezani. — Pa tudi svoje prijatelje in dobrotnike moramo ljubiti. To nam priča že zdrava pamet človeška. Koliko nam pravi, zvesti prijatelji storijo! Kako nas lepo tolažijo, če smo v potrebi; kako radi in voljno z nami žalost in veselje delijo. Pravi, resnični prijatelj je zlata vreden. Alj bi ne bila gerda nehvaležnost, ko bi mi do svojih prijatlov, posebno do svojih dobrotnikov nobenega serca ne imeli, ko bi jim njih prijaznosti in dobrotljivosti ne povračali s tim, da jih nasprot ljubimo

tudi mi. — Lep izgled, kako se naj prijatelji prav in resnično ljubijo, sta nam David in Jonatan. Bil je David na kraljevem dvoru Saulovem. Alj ker je božji duh kralja Saula zapustil, je začel Davida sovražiti in njemu po življenju streči. Ukazal je clo svojemu sinu Jonatanu in svojim hlapcom, naj Davida končajo. Ali Jonatan je bil z Davidom prijazno zavezo sklenil, in ga je močno ljubil, kakor samega sebe. Pa ni ga umoril, kakor mu je njegov oče Saul zapovedal, mu je le vse nevarnosti odkril in svetoval bežati, da svoje življenje ohrani; pri svojem očetu je pa za njega govoril in lepo prosil. In tako je bil brumni David rešen po svojem zvestem prijatlju Jonatanu. Glejte, kako lep izgled prave, resnične prijaznosti sta nam David in Jonatan! Tako serčno, tako zvesto moramo tudi mi svoje prijatelje ljubiti, jim vse dobro storiti, jih hudega varovati, in za nje pri Bogu moliti. — Lep izgled prisercne prijaznosti nam je Jezus sam. Močno je ljubil svojega prijatlja Lacara. Ko je pa slišal, da je umerl, se je Jezus milo jokal nad njegovo smertjo. Ravno tako gorečo ljubezen in prijaznost je imel tudi sveti Janez do Jezusa, in je vse rad storil iz ljubezni do Njega. Tako moramo tudi mi svoje prijatle in dobrotnike iz serca ljubiti; jim vse dobro želeti in storiti, česar tudi že naša pamet nas uči. — Pa ne samo prijatle in dobrotnike, — tudi svoje sovražnike ljubiti, je naša dolžnost. Sam Jezus nas tega uči. — Če samo svoje prijatle ljubimo in tajiste, ki nam dobro storijo, ktero zasluženje imamo pri Bogu? — To delajo tudi ajdi in neverniki, pravi Jezus. Hočemo božjo voljo dopolnovati, hočemo po naukih Jezusovih živeti, moramo tudi sovražnike ljubiti, „dobro storiti jim, ki nas sovražijo, moliti za nje, ki nas preganjajo in nam hudo želijo“. Tega nas uči Jezus z besedo, narlepše pa tudi v djanji; še na sv. križu svojim sovražnikom odpusti in za nje moli, rekoč: „Oče! odpusti jim, zakaj oni ne vedó, kaj delajo.“ — Svoje sovražnike ljubiti in jim dobro storiti, nas uči tudi lep izgled usmiljenega Samarijana, kateri je po besedah današnjega svetega evangelja svojemu sovražniku veliko dobroto in usmiljenje skazal; ni porajtal na to, da je njegov sovražnik, da je ptuj clovek, da je druge vere; kakor hitro je siromaka v potrebi, v sili zagledal, je pristopil, njemu svojo ljubezen skazal in ljubeznjivo mu pomagal. Glejte

kristjani moji! kako lep izgled prave, čiste in resnične ljubezni do svojega bližnjega nam je usmiljeni Samarijan zapustil! Učimo se tudi mi od njega, pravo ljubezen imeti do svojega bližnjega, naj bo naš prijatelj ali sovražnik; naj bo domače ali tuje vere; vsakemu radi pomagajmo, v sili pristopimo, kdorkoli naše pomoči potrebuje. — Tako bomo spolnovali zapoved Jezusovo. Tako bomo pri Bogu si veliko zasluženja nabrali. Tako bomo enkrat od svojega sodnika zaslišali vesele in tolažbe polne besede: „Kar ste vi narmanjšemu izmed svojih bratov storili, ste meni samemu storili.“ — Alj ne samo v besedah, resnično v djanji moramo svojo ljubezen do bližnjega skazovati.

2. Ljubezen, ki se v djanji ne razodeva, ni tega imena vredna, je prazna, ni ljubezen. Sv. Jakob pravi: „Ako sta brat in sestra gola, in vsakdanjega živeža potrebna, reče jima pa zmed vas kdo: pojdiva v miru, ogrejta in nasitita se; vi pa bi jima ne dali, kar je telesu treba, kaj bi pomagalo?“ (2, 15.) — Lepe besede in pa družega nič; to ni nobena ljubezen; le takrat imamo pravo ljubezen do svojega bližnjega, kadar njegovi duši in telesu pomagamo, kolikor premoremo. Sveti Janez ravno to pravi, rekoč: „Otročiči, ne ljubimo z besedo, ampak v djanji.“ (I. 3, 18.) — Tega nas uči tudi usmiljeni Samarijan po besedah današnjega sv. evangelja.

Kaj bi bilo pomagalo tajistemu nesrečnemu človeku, ki je ves ranjen in čisto zapuščen na zemlji ležal, ko bi ga bil Samarijan lepo tolažil, ko bi mu rekel bil: Kako se meni v serce usmiliš — potem bi ga bil pa zapustil in spet naprej se podal? — Glejte, tako tudi našemu bližnjemu še nič ne pomagamo, če mu v potrebi nič drugega ne damo, kakor tolažljivo sladko besedo, in njemu samo serčno omilovanje naznanimo; treba je tudi v djanji pokazati, da se nam resnično usmili, da mu resnično pomagati hočemo.

In koliko je takih nesrečnih, ki naše pomoči in delavne ljubezni potrebujejo, kakor ranjeni ob cesti, kterega se je Samarijan tako lepo usmilil! Glej tamle siroto; huda zima je, mrazu se trese na celem životu, pa nima kaj obleči. Odpri svojo skrinjo, morebiti najdeš kako starino, ktere ti in tvoji

otroci ne potrebujejo, alj pa kak dnar, kateri ti ni toliko potreben. Obleci revno siroto, pokrij njeno nagoto in ogrej njeno ozeblo truplo: tako si pravi Samarijan. — Glej tam le bornega beraca, ki se vlaci od hiše do hiše in prosi božji dar; alj pa glej tamle ubogo družino, mož in žena se trudita noč in dan, pa vendar nista v stanu, vsega pripraviti, česar je pri hiši potreba: terpita in stradata ona in njih nedolžni otročici. Oh bodi usmiljeni Samarijan, pomagaj in priskoči, kolikor premoreš! — Ves zapuščen in ves v bolečinah leži tam bolnik na boljni postelji; nima kaj kupiti, da bi si malo serce ohladil, nima morebiti kaj jesti in piti. Spomni se ga, in pošlji mu kaj od svoje mize, da mu žalostno serce razveseliš in mu k potrebni moci pomagaš, bodi usmiljeni Samarijan! — Tam leži na cesti svojega popotvanja nek popotnik; hudi ljudje so ga napadli, ob vse njegovo bogastvo ga djali, hude rane mu vsekali in na pol mertvega pustili. Tako so storili hudobni in dolgi jeziki, vzeli človeku njegovo dobro ime in poštenje in zdaj sirota ves oropan in ranjen tebe na pomoč kliče. Ti veš in poznaš njegovo nedolžnost, ti veš in poznaš, da so ga po krivem očernili in obrekli, ti veš in znaš njemu še pomagati. Oh bodi mu usmiljeni Samarijan; potegni se za njegovo čast in poštenje, dokazi njegovo nedolžnost pa tudi hudobo in krivico tistih, ki so ga obrekli.

Še ena sorta nesrečnežev je, ki so našega usmiljenja in naše pomoči posebno potrebni. Grešniki so. Greh jih je napadel, jim vzel vse njih dozdanje zasluženje in vse njih dobre dela, ranil jim je vest, da hudo boli in peče, in tako jih je oslabil in zdelal, da bode skoraj po njih konec, da že umirajo in da bodo umerli nesrečno, večno smert. Alj jih ne vidite nesrečnih grešnikov, katerim se taka godi. Morebiti da niso vaši neznanci alj sovražniki, vaši dobri znanci in prijatli so, vaša zlahta, vaša kri so, in vi se jih ne anate, vi jih pustite ležati v smertnih ranah, vi jih pustite umreti v teh ranah in malo marate, da se pogubijo — na večno. Niste ne usmiljeni Samarijani, nimate ne prave keršanske ljubezni. Oh ljubi moji! ne ravnajte tako; bodite usmiljeni do grešnikov, glejte, da jim pomagate, da jih poboljšate in rešite strašne, večne smerti, —

tako ste tudi vi pravi bogoljubni Samarijani svojemu nesrečnemu bližnjemu.

S k l e p.

Ljudje le večidel samo tiste ljubijo, tistim pomagajo, tiste za svoje prijatle imajo, od katerih kaj dobrega dobijo; od katerih kaj doseči upajo; kateri jim dobrote storjene povračajo; do drugih pa nobenega serca nimajo. Resnične so toraj besede sv. Avguština, ki pravi: „Nekteri ljubijo bližnjega, ker so ljubljeni, ali ga ljubijo iz gerdega poželjenja, alj iz lakomnosti; zavolj Boga pa je prav malo delavne ljubezni.“ — Ne bodimo tudi mi tem enaki. Ljubimo svojega bližnjega po keršansko; ne zavolj svojega dobička; ljubimo ga zavolj Boga, — ker je Jezus to naročil. Ljubimo svoje starše, brate, sestre, svojo žlahto prav iz serca; to ljubezen nam je že Bog v naše serca zapisal. Ljubimo svoje prijatle in dobrotnike; bodimo jim hvaležni, povračajmo jim s pravo nasprotno, delavno, keršansko ljubeznijo. Ljubimo pa tudi svoje sovražnike, kakor nas je Jezus učil. Molimo za tajiste, kakor je Jezus storil. Pomagajmo jim radi, če se v sili nahajajo in naše pomoči potrebujejo. Odpustimo jim iz serca vse razžaljenje in priporočimo jih v naših molitvah božji milosti. Glejte! tako bomo postavili in zapoved Jezusovo dopolnovali, ki nas k ljubezni opominja, rekoč: „Ljubite se med seboj, kakor sem jaz vas ljubil.“ (Jan. 13. 34.) Tako bomo pa tudi pokazali, da Boga, kateri je največje ljubezni vreden, v resnici ljubimo. Amen.

Pridiga za 13. pobinkoštno nedeljo.

(Od dolžnosti do duhovnih pastirjev; gov. J. Š.)

„Pojdite in skažite se duhovnom!“ Luk. 17. 14.

V v o d.

„Pojdite, in skažite se duhovnom“, je rekel Jezus gobovim, ktere je bil ozdravil. S temi besedami je naš Zveličar pokazal, v koliki časti je imel duhovnike starega zakona. Če so bili pa že duhovniki starega zakona tolike časti vredni, koliko večje časti so vredni duhovniki novega zakona, katerim je sam Jezus moč in oblast izročil, da nas zdravijo dušnih gob, to je, da nam v Jezusovem imenu grehe odpuščajo. O kolika moč, kolika čast! Pa kakšna se dandanašni marsikteremu duhovniku godi? — Kristjani! deset jih je bilo očiščenih, kakor nam sv. evangelje pove, pa le en sam se je hvaležnega skazal, vsi drugi so bili gerdi nehvaležniki. Tacih nehvaležnikov do svojih naj boljših prijatlov — do duhovnikov, je še zmiraj zadosti med kristjani.

Prijatli! ko sem pred tremi leti pismo prejel, da naj grem v Č. faro za kaplana, in ker nisem poznal ne kraja, ne žive duše izmed vas, sem vpraševal nektere, ki so že v Č. bili, kakošen je tukaj kraj in kakšni farmani? In odgovor sem dobil: „V Č. fari so posebno kmetje pridni in dobri ljudje, ki spoštujejo in ljubijo svoje duhovnike.“ Od te ljubezni in spoštovanja sem v teh treh letih že nekoliko okusil; pa ne bom govoril od res pridnih in ljubeznjivih prebivavcev Č. fare; ker dobro dobro vem, da si posvetne časti in hvale ne iščejo, ampak boljše v nebesih pričakujejo. Tudi ne bom govoril od tistih, ki svojih duhovnov nočejo poslušati in ubogati, ampak

jim le kljubujejo in jih černijo; saj tudi vem, da tacih se nobena beseda ne prime. Takim le rečem, kar so Judje in farizeji izdajavcu Judežu rekli: „Sam glej, kaj nam je to mar?“ Torej tudi vi sami glejte, sami si pripišite, če vas prej ali potlej zadene šiba božja! Od koga toraj bom pa govoril? Govoril bom, ljubeznjivi! od dolžnosti sploh, ktere nam je gospod Bog do naših duhovnikov dal.

Preljubi moji! še nikdar nisem pridigoval od dolžnosti do naših duhovnikov in tudi danes bi vam rajše kaj drugega govoril, ker bojim se, da bi kdo mislil, da na svoj mlin vodo vlečem in vaše hvale iščem; pa ker mora vse na versto priti, vam tudi jaz moram po svoji dolžnosti govoriti od tistih dolžnost, ktere imamo do svojih duhovnih pastirjev, in rečem, da moramo mi svoje duhovne pastirje

1. spoštovati, in
2. poslušati.

Od teh dolžnosti govorim v imenu Jezusa in Marije. —
Pripravite se!

Razlaga.

1. Dolžni smo duhovnike spoštovati.

a) Zakaj pa moramo duhovnike spoštovati? Zato ker so namestniki Kristusovi, ki jim je sam rekel: „Kdor vas posluša, mene posluša, in kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“ Kristus sam je bil najpervi duhovnik, in za svoje naslednike je postavil aposteljne in druge duhovnike. Če naš cesar ali kateri drugi kralj svojega poslanca kam pošlje, ga morajo ljudje ravno tako vbogati in spoštovati, kakor cesarja, in kdor bi cesarjevega poslanca razžalil, bi tudi cesarja razžalil. Duhovniki so pa Jezusovi poslanci; kdor torej njih ne spoštuje, tudi Jezusa ne spoštuje: „Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem“, je rekel Jezus svojim učencem: „Idite po vsem svetu!“

b) Kot namestniki Kristusovi in poslanci božji, imajo duhovniki pa tudi veliko moč. Vso moč, katero je Kristus od svojega nebeškega Očeta prejel, je izročil tudi svojim apostelnom in njih naslednikom; torej moč duhovnov je tolika, da, karkoli razvežejo na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih, in karkoli zavežejo na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih. O res čudna moč, prečudna oblast duhovnih pastirjev! Bog sam se je tako rekoč jim v oblast dal, da pride na njih besede vsak dan iz nebeških višav in se zakrije v podobe kruha in vina! Duhovnik je sicer po svoji natori tudi človek kakor drugi ljudje, pa po mašnikovem posvečevanju je zadobil toliko čast, da se mu še celó angeli s svetim strahom bližajo. Sv. Francišk Asiski je imel navado reči: „Če bi duhovna in angela skupaj srečal, bi popred duhovnika pozdravil kakor angela, zato ker je duhovska moč veliko večja od angelske.“

c) Duhovnike si je Bog izmed tavžent in tavžent drugih izbral. Vodil jih je po čudnih potah, dokler jih je pripeljal v svoje svetišče. Koliko so morali prestati po šolah. Marsiktero grenko so morali poterpežljivo in molcé požreti. Dosti so morali prebrati in pretuhtati, da so bili vredni spoznani sprejeti zaklade božje modrosti in postati učeniki vernih kristjanov. Bog jim je izročil zaklade modrosti božje, on nam jih je postavil kot svitile luči; kako torej ne bi bili vredni našega posebnega spoštovanja?

d) Spoštovati moramo duhovnike, ker so naši naj večji dobrotniki. Kdo vas je peljal pri sv. kerstu v cerkev božjo? Kadar vas vest peče, kdo vam odpušča v Jezusovem imenu vaše grehe? Kdo daruje sv. mašo za vas? Kdo vam deli živo telo Gospoda našega Jezusa Kristusa? Kdo vas uči in vaše otroke? Kdo stopa serčno k bolnikom, če imajo tudi nalezljive in kužne bolezni? Kdo moli za vas in vas kot svoje otroke ljubi? Kdo drugi, kakor vaši duhovniki, ki so pa tudi vašega spoštovanja in ljubezni vredni. „Človek naj nas spoštuje kot služabnike božje, govori sv. Pavl, in delivce njegovih skrivnost.“

In kdo bi verjel? — Duhovniki so namestniki Kristusovi, poslanci božji, so od Boga posebno čast in oblast prejeli, so

naši naj veči dobrotniki; pa vendar dosti ljudi tega ne spozna. Še celó taki se najdejo, katerim so duhovniki tern v peti, ki svoje duhovnike grajajo in jih krivo sodijo. Žalosten rečem, najdejo se taki, ki se iz svojih duhovnikov norca delajo, njih naj holjši namene krivo sodijo, njih pota in tudi naj boljše dela napčno obračajo in jim škodovati želé na njih časti in poštenji. O zgrabljivi volkovi, hudobne volkule, se ve, da bi radi duhovne černili in s tim svoje nesramne dela in hudobije zakrili; pa s tim bote svoje pregrehe slabo pokrili, pravici božji odšli ne bote. Černite duhovne, s tim razkrivate svoje nesramne dela in vsem kažete, da imate že popolnoma popačeno serce. Delate duhovnom na merz, delate sebi na merz, delate angelju varhu žalost hudicu veselje. Kaj vas čaka? Joj in gorjé, če se hitro ne poboljšate. Vaših napadov, vašega obrekovanja in vaših laži se katoljški duhovnik ustrašiti in bati ne sme. On mora čversto stati kot skala v viharnem morju in se za pravico potegniti, bodi si vam ljuba ali ne. On svojih ovčic zapustiti ne sme, ampak jih mora serčno varovati in braniti, kadar vidi volka priti, in če je treba, še celó svoje življenje za nje dati. „Ja,“ pa pravijo nekteri, ta gospod sami niso nič boljši, zakaj pa oni tako ne živé kakor učé? Na to vam le toliko odgovorim, da svet zmirej rajši kaj hudega in napčnega nad svojim duhovnikom vidi, kakor pa kaj dobrega, in kar bi bilo pri drugih le drobno zernice, je pri duhovniku cela visoka gora. In kako moreš tudi tako hitro sodbo čez svojega duhovnika izreči, saj ne veš njegov namen. Pa naj tudi tvoja veljá: Ta in ta duhoven je res hudoben in se zmoti; pa — ti nisi njegov sodnik, on vendar še zmirej ostane namestnik Kristusov, in kot Jezusovega namestnika ga moraš v časti imeti. Beséde: Saj so tudi ta duhovnik taki, te ne bodo omile tvojih hudobij; torej ne glej toliko na njih življenje, oni so tudi slabostim podverženi kot ti in v zakramentu sv. mašnikovega posvečevanja slabega človeka niso še slekli, ampak poslušaj njih nauke in živi po njih! Tvoj dušni pastir vejo svojo težko dolžnost in strašen strašen odgovor pred naj višim pastirjem Jezusom; torej ne sodi in ne zaničuj jih, ampak moli za nje in potegni se za njih dobro imé! Čuj, kaj je prvi keršanski cesar Konstantin rekel: „Če

bi vidil duhovnika grešiti, bi k njemu tekel, in s svojim kraljevim plajšem njegov greh zakril.“ Čuj pa tudi kakšna se zaničevavcem duhovnikov godi: V pretecenem stoletju je živel na Francoskem neki mož, ki je s svojim pisanjem dosti ljulike po svetu rastrozil. Ime mu je bilo Voltaire. Ta je v svojih spisih duhovnike strašno gerdil in černil. Pa tudi ura njegovega pregrešnega življenja je potekla. Vleže se na bolno posteljo in milo prosi svoje malopridne prijatle, naj bi mu po duhovnika poslali. Pa tistega niso hotli storiti, ker so se bali, da Voltaire ne bi očitno svojih zmot preklical. Revni bolnik začne strašno upiti: „Oh tako sem vender od Boga in ljudi zapuščen!“ Za tim začne strašno divjati, pene tiščati in erjuti, da je bilo vse strah in groza. Na vsem životu se trese, se strašno valja, si z rokami meso iz života terga in med besedami: „Oh tako sem vender od Boga in ljudi zapuščen!“ izdahne svojo grešno dušo. Iz tega vidite, ljubi kritsjani! da gorje temu, ki svojih duhovnikov ne spoštuje; pa tudi gorjé mu, ki svojih duhovnikov noče poslušati.

2. Zakaj tudi poslušati duhovnike smo dolžni.

a) V sredi med svojimi učenci je stal Jezus in jim rekel: „Kdor vas posluša, mene posluša, kdor pa vas zaničuje, mene zaničuje.“ Iz teh Jezusovih besed lahko spoznate, da so apostelni, njih nasladniki škofje in mašniki od Kristusa oblast in zapoved prejeli, ljudstvo uciti, svariti, opominjati in jih po pravem potu v nebesa voditi. Če imajo pa duhovni težko dolžnost pridigovati, je vaša sveta dolžnost jih zvesto poslušati. Torej poslušati moramo duhovnike in si njih nauke k sercu vzeti.

Kakor nekđaj svojemu ljubljennemu učencu Timoteji, tudi še zdaj zapoveduje sv. Pavl slehernemu škofu in mašniku, rekoč: „Zarotim te pred Bogom in Jezusom Kristusom, kateri bo sodil žive in mertve v svojem prihodu in v svojem kraljestvu. Oznanuj besedo, ne jenjaj, bodi si priložno ali nepriložno; prepricuj, prosi, svari z vsem poterpljenjem in ukom.“ Kolika težka dolžnost; pa tudi tvoja sveta dolžnost duhovnike poslušati. Ne samo v spovednici ali tukaj na leci jih poslušaj in ubogaj, ampak tudi drugod kadar te svaré. Če se duhovniki

krivicam in pohujšanju zoperstavlajo, če iz fare malopridne in razudane ljudi trebijo, delajo le v imenu Jezusovem in storé dolžnost; torej poslušajte jih, in pomagajte jim!

c) Tudi vam je znano, ljubeznivi! da duhovnike enkrat silno ojster odgovor čaka. Ojster odgovor bodo enkrat dajali, kako so svoje dolžnosti dopolnovali. Odgovor bodo dajali od vsake jim izročene duše, od vsakega izmed vas. Ne pozabite torej, da so duhovniki tudi zavoljo vas toliko težko butaro na se vzeli. Poslušajte in vbogajte jih! Zraven pa tudi pomislite, da tudi vi bote enkrat ojstro odgovarjali, ali ste poslušali in ubogali svoje duhovnike ali ne. Pravica božja bo pa tiste zadela, ki se duhovnikom le posmehujejo, ali se nad njimi togotijo, jih preganjajo in preklinjajo. — V neki fari na Nemškem je živela vdova s štirimi otroci. Pa bila je ta vdova razúdana. Še celó svoje dve starejši hčeri je večkrat na roj pošiljala, ker mislila je, da tako bote znanje storile in ložej h kruhu prišle. Ko farni kaplan to zvejo, se podajo k tej vdovi, jo lepo prosijo in svarijo, naj bi svoje hčere lepše izrejala in jih ne še sama na prodaj pošiljala. Vdova, mesto kaplana poslušati in vbogati, jim zato še celó dolg jezik obesi. Nekoliko časa kaplan tiho in mirno poslušajo njeno reglanje, ter iz hiše gredé še vdovi s perstom požugajo in rekó: „Naj bo; jes sem storil svoje; Bog bo pa svoje storil!“ In glejte perst božji! le nekoliko dni preteče in vdovo napade strašen protin, da ji vse ude skerči. Nobena božja reč ji ni mogla pomagati. Že več kot dvajset let živi, da se sama le premakniti ne more in je v strašen izgled vsem tistim, ki svojih duhovnikov poslušati in ubogati nočejo. Ja, ljubeznivi! tudi mi storimo svoje, da vas učimo; Bog bo pa že tudi ob svojem času svoje storil, če duhovnikov poslušati nočete.

d) Verni so dolžni pa tudi svojim duhovnikom odrajtovati, kar jim gre. Rokodelec gre na svoje delo in kmet obdeluje svoje polje, pa tudi dohovnik ni brez dela. Duhovnik čuje nad vami kakor pastir nad svojimi ovčicami. Ste vi žalostni, z vami žaluje tudi on. Ste vi veséli, se veseli z vami tudi on. Večkrat, še celo v poznih ponočnih urah premišluje on Jezusov nauk, ktereга vam bo razlagal, in večkrat britke solze toci nad terdovratnostjo in grešnim življenjem njemu izročeni neumerjo-

čih duš. Ni noči tako temne, ni vremena tako gerdega, ni pota tako stermega, da ne bi prišel k vam in vam prinesel nebeške tolažbe, kadar v bolni postelji omagujete. Vsak dan kliče blagor božji čez vas, čez vaše pohoštvo in čez vaše polja. „Ja pa bote rekli, to je duhovnikov dolžnost.“ Se ve, da je to njih dolžnost, pa tudi vaša dolžnost je, jim dati, kar jim gre. „Kdor altarju služi, pravi sv. apostel Pavl, naj tudi od altarja živi.“ In če je že vsak delavec svojega plačila vreden, ga je gotovo tudi duhovnik, ker dela še za nekaj boljega, kakor za vaše truplo, namreč za vašo neumerjočo dušo. Če že prideržek zasluženega plačila v nebo za maščevanje vpije, gotovo bo tudi to za maščevanje v nebo vpilo, kar duhovnikom skratite in jim odtergate. Sreče gotovo ne bote imeli in vest si bote s težko butaro obtežili.

S k l e p.

Spolnujte torej, ljubi farmani! dolžnosti do svojih duhovnih pastirjev. Poštujte jih! ne glejte toliko na njih peršono, ampak častite v vsakem duhovniku Kristusovega namestnika! Pa tudi poslušajte jih! S veselim in ponižnim sercom sprejemajte njih nauke, ker tako je volja božja. Bodite torej pridne ovčice svojih duhovnih pastirjev in ne dajte se zapeljivcom zmotiti, ki vam vaše duhovnike grajajo in černijo. Naj nas torej, preljubi brajre in sestre moje, vse skupaj veže prava keršanska ljubezen, da pridemo enkrat tje gor k našemu naj višemu pastirju Kristusu Jezusu. Amen.

Keršanski nagovor

pri posvečenji dveh stranskih altarjev na Mirni, drugo nedeljo po Binkoštih 1856; gov. J. R. v T.

„Veseli sem se zavolj tega, ker mi je bilo rečeno, da gremo v hišo Gospodovo.“
Psalm. 121, 1.

V v o d.

Znaminje dobrega, res keršanskega duha je to, da se v naši škofiji gorecnost čedalje bolj vnema, lepšati božje veže. Naj stopi človek v katero koli hoce cerkev, povsod zagleda, da je marsikaj starega popravljeno in marsikaj novega narejeno. Kar se je poprej v dobrih letinah zanemarilo, se zdaj v slabih nadomestuje. Človek je že tak, da v dobrotah in pri obilnosti rad na Boga pozabi; v sili in pomanjkanji pa se na Boga spomnuje. — Ako moder gospodar rad terdno in čedno hišo za svoje prebivališče ima, in zdaj kako okno ali vrata popravi, zdaj streho prekrije, in si zdaj novo mizo, skrinjo ali klop omisli, mora dober kristjan tolikanj bolj skerbeti, da se cerkev lepo postavi in čedno opravi: kajti cerkev je živemu Bogu, Gospodu nebes in zemlje, v stanovališče odlocena.

To dolžnost tudi vi, ljubi Mirniški farmani (in vaš častiti gosp. fajmošter spoznate, in ste zdaj, kakor ste pred petimi letmi veliki altar sv. Janeza kerstnika olepšali, spet nova stranska altarja postavili, enega k časti k steburu priklenjenemu in razbičanemu Jezusu, enega k časti njegovi ljubi materi in brez madeža izvirnega greha spočeti Devici Mariji, ktera sta bila ravno zdaj posvečena. Ni še dolgo, kar ste si napravili tri nove zvonove, zdaj ste od velicega do stranskih altarjev — do srede cerkve prišli; mi toraj veselo upanje dajete, da bote še te moje želje izpolnili, ktere sem vam pri blagoslovljeni velicega altarja očitno izrekel, in jih zdaj ponovim: Zdaljšajte kake komolce to svojo božjo vežo, dokler zdajnega za snažo in popravo cerkve tolikanj vnetega gospod fajmoštra imate. Nikdar še ni bilo slišati, da bi se bilo to komu poznalo, ali koga v pomanjkanje ali ubožstvo pripravilo, in da veliko več in očitno obilnišo srečo in blagoslov božji ima, kdor po svoji veci ali manji premožnosti k popravi ali olepšanji cerkve kaj pripomore. Nasproti pa je dostikrat viditi ali slišati, da tisti, kteri cerkvam nobene pomoči skazati noče, kteremu se vse zoperno in ne-

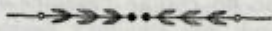
potrebno ali preveč zdi, kar se v božjo čast dela, tudi od Boga nobene sreče in nobenega blagoslova upati nima, — da tak ne bo stanovitne sreče imel in je imeti ne more. Skazite se tudi posihmal dobre, hvaležne otroke do cerkve svoje matere, v kateri vedno brezštevilne dobrote za svojo neumerjočo dušo prejimate; pokazite precej dans pri darovanju ljubeznjivo, hvaležno svoje serce domači in vnajni farmani, kateri v to božjo hišo k službi božji hodite. Storite po nauku starega Tobija: „Če imaš obilno, daj obilno; če imaš malo, daj tudi malo z dobrim sercom.“

Da vam bo to, kar bote z dobrim sercom za božjo čast darovali, na duši in telesu, v zdajnem in prihodnjem življenji stotero povernjeno, — da vam bojo božje cerkve tudi vrata nebeške, vam bom dans pokazal :

1. Kakošni morate v cerkev k službi božji hoditi;
2. kakošni morate v cerkvi pri službi božji biti; in
3. kakošni morate iz cerkve domu iti.

Prosim sv. Duha, da vam, ko vam bom jaz v ušesa govoril, On sam na sercé govori!

(Konec prihodnjič.)

Novičar.

* Iz Celovca. Tisučletnica ssv. slavjanskih aposteljnov Cirila in Metoda; — slovenska matica; — eden književni jezik za vse Jugoslavjane; — komu ne teče pri teh besedah kri bolj hitro po žiljah, komu ne bije serce bolj glasno v persih?

Tisučletnica se je obhajala po vsem slavjanskem svetu kaj slavno in praznično. Na Velehradu v nekdamni veliki Moravii se je snidlo eno nedeljo več kot 500 duhovnikov, in clo iz tužne Bulgarije je priromala tje na Moravsko mnogobrojna deputacija, častit slavjanska apostola pozdravljat brate slavjanske. Bog živi slogo in edinnost slavjansko!

Slovenska matica je našla v Maribõru posebne pomoči in priporoče, in zdaj se oglašajo od vseh pokrajin mile Slovenije domorodni glasovi, naj se napravi „slovenska matica“ v beli Ljubljani, v sercu Slovenije. Res prelepa in preiminitna misel! Bog jo blago-

slovi! — To nam pa vendar ne brani in nas vendar ne moti, da kratko pa očitno ne povemo, kaj mislimo mi in še drugi domorodci v Celovcu zastran slovenske matice.

Kdo bo pomagal, da se osnuje slovenska matica? Iskreni slovenski domorodci. Taka je in hvala Bogu, da jih že štejejo obilno, katerim gorí serce za domovino drago. Pa serce, duh je voljen, — meso pa je slabo, pavec noče, ne more migati. Slovenska matica, naj se oglasi še toliko slovenskih rodoljubov, bo vedno in vedno le hirala. „Concordia res minimae crescunt!“ Poglejmo, bratje slovenski! v Zagreb; tam imajo naši bratje Horvati matico že napravljeno, kličejo in vabijo nas v svoje kolo; če se složimo in združimo, dobimo si mi in oni nove pomoči dnarstvene in duševne in cvetela bo matica jugoslavenska. Naša misel je toraj ta le: Naj se slovenska matica v Ljubljani ne napravlja; naj se slovenski domorodci pridno oglašajo v Zagrebu; naj se tu napravi matica za vse Jugoslavene. — Kar pa slovenskim domorodcem posebno priporočamo, je to: Naj družbo sv. Mohora podpirajo na vso moč, bodi si z dnarjem alj s peresom. Ta družba dela za narod in v narod; in proste ljudi zbujati, za narodno omiko vnemati, prostemu kmetu slovenske knjige v roke dajati, to nam je največa potreba, to nam naj tudi bo prva skerb. Kaj pomaga nam Slovencom, da kak iskren naš domorodec podpira slavjanske matice po celem slavjanskem svetu, da je dosmerten družnik matice v Praze, Zagrebu, Novemsadu itd. itd., da spisuje in spisuje vseslavjansko slovnico še tako visoko učeno, — da hodi po vseh slavjanskih veselicah in svečanostih in napivlja še tako glasno na zdravje vsem Slavjanom: — doma pa od slovenščine ne čerhne besedice ne, ne zbuja slovenskega duha. ne vabi svojih ljudi, naj stopijo v družbo sv. Mohora in si pri-skerbé lepih slovenskih bukvic? Prosteга kmeta, ljubo mladino budimo, kličimo in vlečimo! Najprej toraj družba sv. Mohora, potem pa — za posebno vnete in zmožne domorodce — jugoslavenska matica v Zagrebu!

Književni jezik za Jugoslavene kar zadeva, poterdujemo vse, kar je „Naprej“ spisal o tej zadevi. Slovenci ne moremo in ne smemo zapustiti slovenščine in se na nos na vrat poprijeti horvato-serbsčine. Za prosto ljudstvo in za šole moramo ohraniti slovenski jezik, kterega smo že tako lepo opilili. Jugoslavenska matica naj pa na svitlo daje svoje znanstvene knjige v književnem jeziku jugoslavenskem. Pri tej priložnosti pa ne moremo zamolčati, kar celi svet vidi. Mi Slovenci pišemo bolj pravilno, kot ostali bratje na slavjanskem jugu; mi Slovenci smo zavoljo bratovske sloge in edinosti pri svojem jeziku popravili že marsikaj; — Horvati in Serbi pa nočejo storiti še ene stopinje ne. Mislimo, da bode vse to popravila in poravnala matica v Zagrebu, ki se bo osnvala za vse Jugoslavene: Horvate, Serbe in Slovence.

* Na Rieci. J. K. R. Na veseli praznik sv. Alojzija je pri nas nova bratovščina imela drugo svoje sveto obhajilo. Znano je celemu svetu, da mi Slavjani rožno Devico Marijo posebno radi in goreče častimo. Zatoraj se širjajo tako hitro in široko preljube „Šmarnice“. Tudi pri nas smo jih imeli in scer po dveh cerkvah; ljudi je obilno dohajalo v cerkve, častist kraljico nebes in zemlje. Tudi beseda božja se je oznanjala, pa žalibog, v jeziku, kterega polovica poslušavcev prav zastopila ni. Kdaj vendar se nam Slavjanom bode godila pravica povsod?! Zraven „Šmarnic“ se je osnovala pri nas nova družba za deklina; ime jej je: „Bratovščina preblažene device Marije neomadežanega spočetlja“. Poterdili so to bratovščino sv. Oče Pij in družnicam podelili obilno odpustkov. Po Talijanskem, Krajnskem in Horvaškem je ta bratovščina že dolgo znana in lepo razširjena; zatoraj so tudi naš svitli nadpastir Emerik Ožegović radi in veseli dovolili, da se ta družba pri nas na Rieci v kapucinarskoj cerkvi vpelja. Mile so besede, ki jih pišejo naš premilostljivi nadpastir v svojem pismu: „Neque major, pravijo, et suavior Nobis multiplici cura gravatis accidere potest consolatio, quam si intelligamus in Dioecesi nostra zelo sacerdotum sive secularium sive regularium exurgere piam sodalitatem, quae majorem in eandem matrem virginem devotio-nis exhibitionem pro scopo habet. Hinc...“

Komaj so zvedele pobožne dekleta, da je družba poterjena, precej se oglasijo pri oskerbniku te družbe O. A. V. in se dajo vpisati. Pobožne keršanske dekleta poznajo nevarnosti in skušnjave tega sveta, zatoraj se zatekajo pod pomoč nebes in zemlje kraljice, vseh devic Device. 26. marca so imele prvo sveto obhajilo; bilo je družnic že 70. Č. g. oskerbnik jim govoriyo tako mično in srčno pridigo, da so bile vse vnete in ginjene. Po sv. maši so stopile vse vkup kakor prave duhovne sestre k božjej mizi; deržale so v rokah prižgane sveče v znamenje, dā so terdne volje, zvesto živeti po sv. veri, ohraniti svojo nedolžnost in čistost in tako svetiti popačenemu svetu. Na sv. Alojzija den je bilo drugo sv. obhajilo in naraslo je družnic število že na 148. Lep začetek; vsmiljeni in vsemogočni Bog bo dal na priprošnje neomadežane Device Marije tej družbi gotovo rast in blagoslov!

Vabilo na naročbo.

„Cvetje iz domačih in tujih logov“, po katerem se je obogatila slovenska književnost že z 10 v obče prav lepimi deli, prične z 16. vezkom novo vrsto, III. šestko (t. j. 16., 17., 18., 19. 20. in 21. vezek), ki prinese v teku enega leta (do konca junija 1864) najprvo mične „Poezije“ od J. Bilca, potem Tušekovo „rastlinstvo“ in še eno večje ali dvojje manjih del izvernih ali prestavljenih iz slovanščine, grščine ali latinščine. Vsacih 6—7 nedelj pride eden vezek na

svitlo, da si morejo Cvetje tudi najubožniži učenci lože naročiti. Naročilna cena vsacemu vezku je 25 nkr., po bukvarnicah 32 nkr.; po pošti iznaša naročnina za celo III. šestko 1 gld. 80 kr.; vsak 11. iztis se daje po vrhu. Naročila prejema Glasnikovo vredništvo v Celovcu. — Vabimo torej vse čast. rodoljube in prijatelje domače književnosti na obilno naročbo; ker se pa Cvetja sploh le nekaj iztisov več natiskuje, kakor je gotovih naročnikov, zato prosimo, da se oglašé najprej ko jim je mogoče čast. prejemniki, da se bo vedelo število potrebnih iztisov kmalo ustanoviti. Poslednjemu (21.) vezku se bode pridjal po želji, že od več strani razodeti, tudi imenik častitih naročnikov.

Pri tej priložnosti dajemo na zanje, da je še na prodaj več ali manj iztisov naslednjih po Cvetji izdanih del: „Viljem Tell“ od Cegnarja 75 kr.; „Kriton in Apologija“ od Božiča 25 kr.; „Babica“ od Cegnarja 80 kr.; „Ksenofontovi spomini na Sokrata“ od Horvata 45 kr.; „Na sv. večer o polnoči“ od Kreka 25 kr.; „Virgiljevo poljedelstvo ali Georgikon“ od Šubiča 40 kr.; „Sofoklov Ajant“ od Valjavca 35 kr.; „Kitica Andersenovih pravljic“ od Erjavca 30 kr.; „Veronika deseniška“ od Frankolskega 35 kr.; „Ciril in Metod“ od Umeke 30 kr. ali pa tudi „Cvetje slovenke poezije“ od Janežiča 45 kr.; „Slov. Glasnika“ I., 4., 6. vezek a po 70 kr.; VIII. vezek (celo lansko leto) 1 gld. 80 kr. Vse te dela se morejo dobiti po pristavljeni znižani ceni, če jih na enkrat (od enih ali raznih bukev) vzame vsaj za 2 gld. vrednosti; posamič in v bukvarnicah jim je cena viša; denar zanje pa naj se pošlje ali naravnost v Celovec ali pa se plača dotični poštniji (gegen Postnachnahme) o prejemi izbranih knjig.

V Celovcu 1. julja 1863.

Vredništvo „slov Glasnika.“

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija. Čast. gosp. Aberman Janez je dobil faro Glanhofen, in čast. g. Plahuta Mih. faro Šent-Daniel.

* Goriška nadškofija. Č. g. Košuta France gre iz Šmarj za kaplana v Lokovec.

* Ljubljanska škofija. Fara Povšnik je podeljena č. g. Tavčarju Mat., duh. pomočniku v Šmartnem pri Litiji; fara Sôrica pa č. g. Bonceljnu Jož., duh. pomočniku v Ribnici.

* Lavantinska škofija. Č. g. Paprej Mat., duh. svetovavec, oskerbnik Kozjanske dekanije, je izvoljen dekan v Brašlovcah; — čast. gosp. Bizjak Jožef, kurat v Saboti, je izvoljen fajmošter pri sv. Ani na Krihenbergi. — Prestavljena sta č. g. kaplana: Košar Matija k sv. Štefanu; Rataj Korl v Ulimje.

* Teržaška škofija. Fara Čubéd je podeljena č. g. Ovsenik Francu, dosadajnemu ekspozitu v Dragi. Č. g. Muzina Matevž, fajm. v Vranji je pensioniran, in ta fara je do 15. avgusta izpisana. — Umerl je 2. julja č. g. Brecevič Jož., fajmošter v Kringi (Corridico), in ta fara je izpisana do 15. avgusta. R.I.P.!

Odgovorni izdaj. in vredn. Andr. Einspieler. — Natimil Janez Leon v Celovcu.